

maslahat görülmüştür. Bu baptaki mutalaa devletlerinin sürati işarı bilhassa mercudur.

Büyük Millet Meclisi Reisi
M. Kemal

T.I.T.E. Arşivi: 132/19543 s. 14

**325 - BERAT GECESİ MÜNASEBETİYLE GL. KÂZİM KARABEKİR'E
HEYETİ UMUMİYENİN TEŞEKKÜR CEVABI**

(9. V. 1920)

15. Kolordu Kumandanı Kâzım Karabekir Paşa Hazretlerine

Leylei beratın tebrikini mutazammın telgrafnameleri üzerine Heyeti umumiyenin samimi teşekkürlerini arz etmeye memur edildim. Bu vazifeyi ifa ederken büyük bir hazrı vicdani duymaktayım efendim. 9/5/1336

Büyük Millet Meclisi Reisi
Mustafa Kemal

K.K.: s. 719

**326 - B.M.M. ŞERİYE ENCÜMENİ TARAFINDAN HAZIRLANAN VE
MECLİSTE KABUL EDİLEN İSLÂM ALEMİNE BEYANNAME**

(9. V. 1920)

Bilcümle erbabı ilim ve irfanın ve zevki aşınayı hakaıki bünyanın malûmları olduğu veçhile bütün avalım; hakimi lâyezâl ve alimi zülcelâl Hazretlerinin mezahiri esmai ilâhiye ve asarı sıfatı cemaliye ve celâliyesinden ibarettir. Nevi insan ise bu mezahir ve asarın hülâsa ve zübdesidir. İnsanda imareti arz ve siyaseti nas gibi sırrı hilâfetin tamamii tecellisi ve bu suretle nizamı alemin vechi ekmeli üzere bakası insanın haiz olduğu on iki nevi kuvanın tevazün ve teadül etmelerine ve bunun husulü ise hâlikına ibadet, her hususta adalete riayet ulülemirden madut olan ulemanın ahkâmı şeriye ve siyaseti islâma muvafık olarak beyan ve tebliğ edeceği emre itaat misillü mekârımı ahlak ile tahalluk ve diyaneti hakka ile tedeyyün etmelerine vabestedir. Binaenaleyh Şariî taalâ ve takaddes hazretlerinin; ümmeti, hikmetle ve mevizei hasene ve münazarai müstahsene ile irşadı âmir olana "üdü ilâ sebilil rabbike bilhikmeti velmevızatülhasene " âyeti celilesi ahkâmı mü-

nifesine ittibaen; düşmanlarımızdan İngilizlerin sırf islâmiyeti yer yüzünden kaldırmak maksadı hainanesile Makarrı hilâfet ve saltanatımız olan sevgili İstanbulumuzu işgal ve Halifei zişanımızı tahtı esarete almak suretile istiklâli millimizi ihlâl ettiklerine karşı biz islâmların dini mübinimizin emrettiği dairede ne suretle hareket etmesi lâzım geldiğini ilân ve beyana mecburiyet hasıl olmuştur. Ey ehli islâm! din ve vatanımıza taarruz eden ve sizi vatanlarımızdan çıkararak düşmanlarımızı nerede bulursanız anları sizi çıkardıkları yerden çıkarınız ki anların sizi vatanımızdan çıkartmış olmaları bir fitne olup fitne ise katilden eşedir, mealinde olan "Faktülühüm haysü sekihtümuhüm ve uhru-cuhüm minhaysü ahrecüküm velfitnetü eşeddü minelkatl" nazmı celili sübhanisi dairesinde mütarekeden sonra düşmanın yedi istilâsına geçmiş olan vatanı istirdad ve levsi adadan tathir için kavi bir azim ve iman ile sa'i ve gayretten daha makul ve daha meşru hiç bir hareket tasavvur edilemeyeceğine nazaran İstanbul ve İzmir ile sair işgal altında bulunan vatanın ve bilhassa Halifei zişanımız ve sevgili Hakanımızın istihlâsı, istiklâli millimizin iade ve idamesi, fitne ve fesadı adanın refi ve izalesi lüzumu şedidi şerisine ibtinaen milletin sinei intibahından doğmuş olan kuvayı Milliye'nin hareketi minkül-lülvücu muvafığı şer'i şerif olmakla beraber âlemi muhasımın nazarında hakkı hayata malik olduğumuzu isbata kâfi bir kaziyedir. Çünkü Halifei müslimin Hazretlerinin makamı Hilâfet ve saltanatı olan İstanbul Emiril-mümininin hilâfi marzısı olarak Düveli muhasama tarafından fiilen işgal edildi; asakiri islâmiye eslihasından tecrid ve bazıları bigayrı hakkın katil ve makarrı Hilâfetin muhafazasını kâfil olan bilcümle istihkâmat ve kılâ ve vesaiti sairei harbiye zabt ve İstanbulda idarei örfiye ilânile divanı harpler teşkil ve İngiliz kavaniniyle milleti İslâmı muhakeme ve tecziye etmek suretile Halifenin hakkı kazasına müdahale ve işgal altına alınan yerlerdeki tebeai gayrı müslüme ile biliştirak islâmları katil ve islâm kız ve kadınlarının ırz ve namusunu hetk ve mukaddesatı müslimin tahkir ve kitabullâh tezyif edildiği haddi tevatüre vasil ve bizzarur bunlara ilmimiz lâhik ve nezdimizde bu ahval sabit ve islâmiyetin hasmi canı ve bütün ehli islâmın cellâdı biamanı olan İngilizler hilâfeti İslâmiyemizi dahi ortadan kaldırarak bütün cihana hakim olmağı ve müslümanları da bilküllüye mahv etmeğı tahtı karara almış iken bunlar ile mücadele etmemek müslümanlıkla kabili telif değildir. Milletimiz hakayıkı âliyei islâmiye ve mezayayı cemilei Osmaniyeden hayli ser-vete malik ve bahşayışı fitratı sübhaniyeden pek kıymettar bir nimeti istidadı haiz olduğu halde şifayı âcili devayı ittifakta arayan evliyayı umur ile

aylardan beri muhitlerini sarmış olan hadisatı mezkûrenin tazyikatı elimesi altında dilhun olageldiklerinden dolayı istihlâsı vatan ve hilâfet ve istiklâli mülk ve millet emrindeki harekâtı vataniyeyi bir tehâlikü hüdapesendane ile deraguş etmiş ve her tarafta silâhbedest olarak harekete müheyya bir hale gelmiştir. Dini mübini İslâmın bu husustaki nususı hikemiyesini neşr ve tamim edip muhafazai istiklâliyet ve irşadı avam zımında hasbeddiyyane teveccüh eden farizai mühimmeyi takip ve her ihtimale karşı vuku bulacak taarruzu takim için (Va'tasimu) emri celili mucibince ümmeti vifakı ittihadı sevk ederek yar ve ağyar nazarında din ve devleti her türlü hatar ve sui nazardan vikaye ve binayı milleti felsefi hayatiyemizin istidadı nisbetinde tesis eylemek mecburiyeti runümün oluyordu. Bu ise gerek icabatı şeriye ve gerekse istidadı ictimaiyei milliyemiz itibariyle halen ve istikbalen mustakar vatan ve millet için havası ümmete teveccüh ediyordu. Bu sırada millet heyeti mecmuasile bu hizmeti âliyye saî olmak hissiyatıyla meşbu olmuş, Ankarada Büyük bir Millet Meclisi küşadını nefsülemre muvafık görmüş ve bimennihi taalâ Nisanın yirmi üçüncü Cuma günü de müzâkerata iptidar eylemiş ve bu ana kadar da heyeti ictimaiyemizin ahvali ruhiyesine tevafuk edecek hidedatta bulunmuştur. Böyle bir anı mühimde İstanbul muhitinde hevesatı hayvaniyesi melekâtı İnsaniyesine galip olan bazı bedtinelerin İngiliz tegallüp ve tahakkümünden bilistifade menasıbı aliyeyi ihraza heveskâr olmalarından naşi bu vifak ve ittihadı tammı adeta bir isyan şeklinde göstererek bir kısım yağmakâr halkı ecnebi parasile itmâ ve Anadolunun bazı nukatına sevk ve beynelislâm sefki demaya tahrik eyledikleri bin türlü telinatla yada şayan hadisatı müessifedendir. İnsanların tab'an menfaatperest olması itibariyle menafii zatiye daima her şeye tercih edilmekte ve bu da tabii bir hal olmak üzere telâkki olunmaktadır. İnsanların tab'an böyle olduğundan şu esası muhafaza hikmetine binaen Cenabı Hak Kuranı Keriminde (Teavün)ü emrediyor, ve buyuruyor ki (Teavenu), Ey müslümanlar, birbirinize eyilik hususunda yardım ediniz. Bu ayeti kerimenin hikmeti ve menfaatı dünyeviyesi beynelislâm uhuvvet esasını temin ve teyid içindir. İslâmlar, bu emri celile ittihadı berdevam kaldıkça uhuvvetlerinin zevaline imkân tasavvur edilemez. Her an ve zamanda islâmlar için vacibül ittiba olan bu esasatı diniyenin böyle bir anı hatarnakte ihlaline çalışan ve binnetice İslâm arasına tohumu şıkak ve nifak saçarak islâmı birbirine boğazlatmak fikri melanetkârisile ortaya çıkan fâsıklar milletin gayei ulviyesini başka bir şekil ve tarzda göstermekte ve emellerine bu sureti şenianede vusulü tahayyül etmektedirler. Fakat emin

olmak lâzımgelir ki; bu gibi telkinatı melunanenin dimağı millette yer bulmayacağını takdir ve tayinden âciz olan satılmışlar pek alâ bilmelidirler ki gaflet ve cinayetlerinin derecelerini neticenin husulile anlayacaklardır.

Cenabı Hak (İnceküm fasikun beyna) buyuruyor ki; manayı münifi: "Size bir fasık gelirse fena bir haber verirse o haberi iyi tetkik ediniz, bilâ tetkik bir şey yapacak olursanız siz musibete duçar ve sonra nâdim ve pişman olursunuz". Bu münasebetle zamanı saadette cereyan eden bir vakanın tafsiline lüzum görüyoruz. Beni mustalık kabilesinden zekâtı şeriyeyi tahsil için sahibi Risalet Efendimiz hazretleri bir zatı memuren göndermişti. Kabile halkı bu zatın istikbaline çıkmışlardı. İstikbalcileri görünce kendisini öldürmeğe geliyorlar zannile korktu ve derhal geri dönerek koşa koşa Medineye geldi ve kabile zekât vermemek için silâhlanmış az kaldı beni öldüreceklerdi, dedi ve bu haber beynelmüslimin fevkalâde galeyanı mucip olarak mukatele vukuna ramak kalmıştı. Sonradan meselenin tavazzuhu üzerine (İnceküm) ayeti kerimesi nazil olmuştur. Bir meselenin kühn ve hakikatına nufuz edemiyen bir adam haddi zatında mevsukulkelâm tanınmış bir zat olmuş olsa bile yanlış haberler vererek uhuvveti islâmiyeyi haleldar edebilmesinin ihtimali vardır, bunun için her işidilen sözlerin bilâ tetkik sıhhatine kanaat getirmek ve hele ifsadat kabilinden şayiati kâzibeyi olduğu gibi kabul etmek şu ince dakikada pek muzır olsa gerek. Yirmi otuz sene zarfında sadrı islâmda yüz milyonu müteceviz nufuz havzai islâma dahil olmuş iken beynelmüslimin fitne, fesadu nifak ve şikak zuhur etmesinden dolayı insanlar daima bir halde bulunmadığından ve ahlâk gittikçe bozulmağa başladığından milyonlarca nufusla teşekkül eden Hükümetimiz küçülmeğe başladı ve binnetice ecanibin istilâsına maruz kaldı.

İşte bunlar bizim için dersi ibret olmalı, umum kürrei arzda mevcut 300 milyonu müteceviz müslümanlara bir melce kalmış ise oda burasıdır, buranın Halifei Mukaddesimiz, Padişahımız Efendimiz Hazretlerinin ve Makamu Hilâfet ve istiklâli milletin muhafazası hususunda milletimiz bünyanı marsus gibi müttehid bulunup inayeti sübhaniyeye mazhariyeti temenni etmelidirler. (Minallahüttevfik vesselâmü alâ menittebealhüda).

Büyük Millet Meclisi emriyle
Mustafa Kemal

Hakimiyeti Milliye: 17 Mayıs 1920; T.B.M.M.
Zabit Ceridesi, yeui baskı C.1, s. 246-248.